

JUTRO

Neodvisen političen dnevnik.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :
 „JUTRO“ izhaja vsak dan — tudi ob
 nedeljah in praznikih — ob 1/26. uri zjutraj,
 a ob ponedeljkih ob 9. uri zjutraj —
 Naročnina znaša: v Ljubljani v uprav-
 ništvu mesečno K 1.—, z dostavljanjem
 na dom K 1.20; s pošto celoletno K 18.—,
 polletno K 9.—, četrletno K 4.50, mesečno
 K 1.50. Za inozemstvo celoletno K 28.—.

: Posamezne številke po 4 vinarje. :
 Uredništvo in upravništvo je v Miklošičevi
 ulici št. 8. Dopisi se pošiljajo uredništvu,
 naročnina pa upravništvu. Nefrankirana
 pisma se ne sprejemajo, rokopisi se ne
 vračajo. Za oglase se plača po dolo-
 čenem ceniku. Lastnik in glavni urednik
 Milan Plut. Odgovorni urednik Franjo Pirc.
 : Tiska Učiteljska tiskarna v Ljubljani. :

Izza kulis albanske vstaje.

Upor v Albaniji je „pomirjen“, krvava komedija — končana; čas je primeren, da si ogledamo avtorja. Stopimo za kulise, seznanimo se z avtorjem „Upora“ in z režiserji, ki so uprizorili to revolucionarno komedijo na tistem odru, kjer odklada Evropa najnemoralnejše poizkuse svoje diplomatske komedijografije.

Že izza dne, ko so evropski državniki podpisali berlinsko pogodbo, so se na balkanski poluotok neprestano trkljale avstrijske kronice in nemške marke, razmenjane v avstrijsko veljavo. To je povod, da so prijateljski odnosi med Dunajem in med belimi turbani turških hodž še danes v najlepšem cvetu; in avstrijsko - nemški pritisk na Balkan se označuje s tem, da sili skozi okna in ključavnice, ako ga skozi vrata mečeš na cesto . . . Kaj pa je značilnost tega pritiska?

Pruski kralj Friderik Viljem IV. je l. 1849. opredelil ulogo Avstrije takole: „Ona mora predstavljati nemško (!) pasmo zunaj mej nemške zveze: ona mora doseči gospodstvo nemškega vpliva ter mu po krediti slovanske zemlje, Italijo in vzlasti Vzrok. Za njenim hrbtom pa bo stala zedinjena Nemčija, v kateri najde Avstrija oporo mogočnega zaveznika“. Leta 1859. piše „Augsburger Zeitung“, glasilo nemških unijonistov: „Naša diplomacija se mora predvsem navzeti enega, osnovnega načela: z lastnimi silami ali za račun ali s posredovanjem Avstrije mora nemška hegemonija doseči, da jo čuti vse od Trsta do ustja Donave“. In še nešteto je dokazov, da se je misel avstrijsko-nemškega prodiranja na Balkanski polotok in odtod na bližnji azijski vztok z blestečim uspehom gojila do najnovejših časov, in da bi bila postavila Evropo pred usodna presečenja, če je ne bi bil ravnoto prenetil mladoturški prevrat. Na srečo pa se je prebudilo turško domoljubje in „Drang nach Osten“ je zagledal na svoji poti novega sovražnika: prerojeno Turčijo. Toda kar ni šlo več javno, je nadaljevala skrita politika; kot njene posledice so se čez nedolgo pojavili nemiri v Arabiji, kurdski upori in vstaja Albancev . . .

Česa iščejo stremiljena Avstrije na Balkanskem polotoku? — Predvsem oslabljenja domačih narodov; in ta cilj dosežajo s sejanjem nesloge, ki mu je berlinska pogodba ena izmed najmogočnejših opor. V oslabljenju Srbije je Dunaj pahnil kralja Milana I. 1885. v nesrečno vojno z Bolgarijo, in poražena Srbija je ostala pod avstrijskim vplivom od tistega dne pa do padca Obrenovičev, ki je pomenil Srbiji začetek samostojne politike in konec avstrijsko-nemškega vazalstva. Kralj Peter je obrnil krmilo srbske države v smer nacionalne politike. Dunaj in Berlin sta se razburila, in leta 1905. je skupen dogovor av-

strijske in nemške vlade zaprl avstro-ogrsko mejo srbskim poljedelskim produktom; na srečo se jim je odprla druga pot čez Bolgarijo in Turčijo. Vse se je nadejalo novega udarca; toda topot je naklonjenost usode veljala slabotnim: nesrečna vojna z Japonsko je obrnila pozornost Rusije na slovanski zapad, kar je rodilo rusko-francosko-angleško zvezo; Avstrija je pričela izgubljati svoj vpliv na Balkanu. Ko je leta 1908. mladoturška revolucija zaprla Abdula Hamida, sultana nemških hrepenenj, v vilo Alatin, in je protirevolucija izpodletela, je bilo dunajskemu in berlinskemu kabinetu jasno, da je čas, pričeti zopet s tradicionalno politiko spletke in razdvajanja, povzročati nemire, in potem nastopati kot pomiritelji. Takšen je vzrok provokatorske avstrijsko-nemške agitacije v Albaniji.

Neposredni povod je dalo privoljenje turške vlade k zgradbi donavsko-adrijske železnice. Na Dunaju vedo le predobro, da je Srbija, Črnagora in vsa zapadna Turčija prista avstrijsko - nemškega gospodarskega in političnega jerobstva s tistim dnevom, ko stoji ta železniška proga; toda Avstrija in Nemčija ne bi izgubili samo iluzornega prvenstva, nego tudi izključno posredovalstvo zapadnobalkanskega uvoza in izvoza, kajti na novoodprte trge Srbije, Črnogore, Albanije, Makedonije in celo Bolgarske bi po vseh morskimi in kopnih potih hitelo laško, francosko, angleško in rusko blago, na drugi strani pa bi se mogel turški, bolgarski in predvsem srbski izvoz vršiti po Donavi in na jugozapad po Jadranskem morju. Novopazarski sandžak, ki ga je imela Avstrija že zasedenega, pa ga je za časa aneksije Herceg-Bosne vrnila Turčiji, ima v bodočnosti nalogo, da postane z zgradbo donavsko-adrijske železniške proge silen jez za avstrijsko - nemške ambicije. Dunaj in Berlin sta hotela zelo poceni odstraniti to nevarnost, kajti oficijelen protest bi jih bil samo razkrinkal. Bolj je kazalo poizkusiti še enkrat zapeljivo silo kronic in mark, razmenjanih na avstrijsko veljavo. V Makedoniji se to ni dalo izvesti; po bivanju carja Ferdinanda in kralja Petra v Rusiji in v Turčiji se je pred očmi Dunaja in Berlina dvignila celo pošast balkanske federacije, ki bi mahoma končala vsenemški pritisk. Krčevito delo avstrijsko-nemških kron in mark se je pričelo baš še o pravem času, da je uprizorilo prepozno in brezuspešno komedijo „Albanska vstaja“ . . . Dunaj je gojil že dolga leta nežno prijateljstvo z Albanci; ako je našla turška vojska v Albaniji avstrijsko orožje, avstrijske častnike, in pri albanskih kolovodjih avstrijske potne liste, se torej ni čuditi.

Zastor je pal nad komedijo albanske vstaje, nje dunajski in berlinski avtorji so razočarani, kronice, izžete avstrijskim in nemškim davkoplačevalcem — izgubljene. Mi in z nami ves Balkan, kar ga je nepodkupljenega, smo čisto zadovoljni, da di-

plomacija ni našla prilike, eksperimentirati razen z našim denarjem tudi še z našo krvjo. Ali pa je krvava komedija v Albaniji tudi zadnja, končana za vselej? Kdo ve, kdo veruje? Čudno se sicer zdi, da Avstrija, tako nevarno bolna v najintimnejši intimnosti svojega lastnega krila, ne išče najnujnejše rešitve doma, nego v avanturah na tujem . . . Ona ne sluti usode, ki preži izza balkanskih skal. In zakoni zgodovine ne poznajo izjem: niti za dunajske in berlinske grofe.

Naj se zgodi njihova volja . . .

Iz slovenskih krajev.

Dobrunje.

Same obljube. Mi živimo kar od samih obljub. Deželni finančni minister dr. Lampe je obljubil Štepanji vasi vodovod. Deputacija 3 odbornikov in našega župana se je šla pokloniti temu mogočnemu gospodu. Vse jim je obljubil kar so hoteli in še več kar niso hoteli imeti. Svojo obljubo je tudi kmalo vresničil — z shodom v Štepanji vasi. Tu nam je kmetom še več obljubil; celo elektriko nam je zagotovil, samo ne vemo zakaj, ali da bo vozila njegove obljube ali dolgove njegovega ministrstva. Zakaj ne pride k nam naš kmečki poslanec Dimnikar, da se na lastne oči prepriča, kaj se vse godi v naši županiji. Sedaj se prične košnja; mnogo težkih vozov se bo izpeljalo v dobrunjsko občino skozi Hradeckijevo vas.

Ker so na novo komaj 4 metrov široko pot navozili za 1 meter debelo ilovco, bo vožnja po taki poti prava križeva pot za živino, pa tudi nesreča za ljudi ne bo izogibna. Vsaj se niti mlekarski vozički ne morejo izogibati, kako se bodo šele s senom težko obloženi vozovi.

Preliberalni magistrat noče za dobrunjske davkoplačevalce nič storiti, ker so preklerikalni, preklerikalni deželni odbor pa zopet istotako, ker so Dobrunčani preliberalni. Ampak gospoda preliberalna in preklerikalna! Ob 12. uri Vas ljudstvo kliče: „Siti smo samih obljub, mi hočemo videti tudi dejanja!“

Litija.

Litijska okrajna bolniška blagajna lahko služi drugim enakim zavodom kot vzor glede točnega uradovanja in ekonomičnega gospodarstva. Ker je imel poprej eden tajnik premalo dela, imajo sedaj 2 tajnika, to pa za to, ker prvi menda ni dovolj vnet za socialdemokratsko agitacijo. Toda vključ temu, da sta 2 tajnika, je našel podjetnik Schweiger, ko je hotel enega delavca prigrasiti, pisarno zaprto, dasiravno je bil dvakrat tam. Nesreča je hotela, da seje ta delavec kar prve dni poškoval, in ker ni bil zavarovan, boše Schweiger lepo sam plačal bolniške stroške,

in to radi „točnega uradovanja“ pri okrajni bolniški blagajni.

§ 15. pravil tolmačijo gospodje pri bolniški blagajni prav po salomonsko n. pr.: Če se poškojuješ pri telovadbi ne dobiš nič, kajti „naklonil si si bolezen nalašč“, če si bil tepen (udarjen) ne dobiš nič, kajti udeležil si se pretepa, i. t. d.

Da bi c. kr. okrajno glavarstvo v Litiji tu poseglo vmes ter odpravilo kričeče razmere, na to ni misliti, to smo spoznali pri zadnjih volitvah, pač pa se bodo pa za to stvar pobrigali zastopniki delodajalcev. Ko pa pride novi zakon o invalidnem zavarovanju, potem pa, gospoda na svidenje!

Gorica.

Grozna nesreča ali samomor? Sinoči se je čulo v Verdijevi ulici št. 21. obupno žensko vpitje. Pasanti so skočili v dotično stanovanje in nudil se jim je tam grozen prizor. V neki sobi na tleh je ležala neka ženska iz boljnih slojev, ki je bila po vsem telesu popolnoma ožgana. Nesrečnica se imenuje Karolina Makari, je stara kakih 40 let in se je šele pred tremi dnevi nastanila v dotičnem stanovanju, skupno z njeno sestro Emilijo, ki je prva zapazila grozen prizor in je tako obupno klicala na pomoč. Sestra ponesrečene trdi, da ni ničesar slutila o tej nesreči, ker da se je ona nahajala v svoji oddaljeni sobi. Poklicani zdravnik ni mogel konstatirati drugega kakor smrt in nereseno je še vprašanje, da-li se je pripetila nesreča, ali pa gre za samomor?

Štrajk uslužbencev tramvaja. V nedeljo zjutraj je bil v Gorici skoro docela ustavljen tramvajski promet vsled štrajka uslužbencev radi premajhnega plačila. Končno so se štrajkujočim ugodile razne zahteve, tako, da je še popoldne zopet pričela redna prometna služba.

Slovenski Jug.

Volitve za bosanski sabor. Pri volitvah v mestni kuriji je zopet zmagala muslimanska narodna organizacija, ki je priborila osem mandatov, samostalci so povsod propali. V Bihacu je potrebna ožja volitev; katoliška zajednica je dobila 4 mandate, v Sarajevu je bil izvoljen kandidat muslimanske narodne organizacije Basić z 1947 glasovi, njegov protikandidat samostalec Hrasnica je dobil 218 glasov, tudi v Banjaluki je izvoljen kandidat nar. organizacije, v Sarajevu je zmagal kandidat hrvatske delavske stranke Vrljić, ki ga je podpirala Štadlerjeva „katoliška udruga.“ Rezultat II. kurije je torej: 8 poslancev muslimanske narodne organizacije, potrebna je še ožja volitev v Bihacu, 5 poslancev srbske narodne organizacije, 4 poslanci Mandičeve Hrvatske zajednice in en poslanec hrvatske delavske zveze odnosno Štadlerjeve udruge. Enotno je nastopil srbski pravoslavni živelj,

LISTEK.

VLADIMIR LEVSTIK.

In vstali so divji psalmi.

(Dalje.)

Tuintam so trgale izgubljene granate krvave vrzeli v njeno maso; toda vsepovsod so prihajali novi, in vrzeli so se zapirale. Ko se je približal ovinek gozda, je mahoma nastala gneča; izza drevja se je dvigal prah pred ogromnim oddelkom konjice, ki je prijezdila v diru, na čelu ji star general z vihrajočo belo brado. Prednje vrste pehote so osupnile; toda general je dal znamenje, in konjica je obstala tik pred njimi. Vsa srca je izpreletel mogočen utrip, kakor da se je razveselila ena sama vesoljna duša.

„Bratje! Bratje!“ so zagrmle trume. „Bratje!“ je zaoril odgovor z one strani.

„Za svobodo!“ je viknil stari general in pozdravil s sabljo. „Otroci, za svobodo! Makar v smrt, a za svobodo . . .“

Usahnil mu je starčevski glas: svete solze so mu drle po usnjatem vojaškem licu . . .

In tako je rastel veletok; v dolini, ki je neokrvavljena in neoskrunjena od grešne

borbe počivala v svojem kmetiškem miru, se je ustavil in se razprostrl kakor mogočno jezero. Trudni vojaki so se spustili na tla po travnikih in njivah; kdor je imel v telečnjaku skorjo kruha, si je tolažil glad, večina pa jih je pozabljala lakote in žeje . . . Širila se je vest, da so se zgodili tudi na neprijateljski strani veliki upori in da bitke ni mogoče nadaljevati, ker se čete nočejo več boriti. In zares je potihaval grom topov; zvečer pa, ko se je spuščala tema, so natelele na taborišče upornikov sovražne čete. Nehote so zgrabili tu in tamkaj za puške; toda zasvetile so se bele rute, zadoneli so klici:

„Bratje! Bratje!“

* * *

In ko se je neprespana noč umaknila jutru, je vedel vsakateri, da je vojna končana; miru ni sklepal maršal z maršalom, nego s prostakom — prostak. Na tisoče častnikov je manjkalo; nihče ni vedel, čigav strel jih je podr. Mnogi pa, med njimi sivolasi poveljniki, so stopili na čelo revolucionarne armade, ki se je z nezmagljivim korakom napotila domov . . . Toda ko se je izvedelo, da je tačas tudi doma izbruhnila nevihta, je Jakob prehitel svoje tovariše: skrbelo ga je skromno ognjišče, ki ga je bil pustil za seboj, Mara, ki ga je čakala v negotovosti, in neporojeni otrok,

ta njegova najsvetejša domovina, njegova neumrjročnost in svobodna bodočnost, ki je pod materinim srcem čakala očetovske nege. In zato ga je nekoč zgodnja zarja zagledala kot popotnika v kmetiški obleki, hitečega po prašni vodnici-cesti v rodno stran, da umrje za svojo domovino tam, kjer njegova domovina stoji . . .

IV.

Prve dni ločitve je Mara mnogo plakala po možu; nato se je potolažila s tisto lahkoto, ki je vobče lastna ženskemu srcu. Kajti ženska ljubi življenje, ljubi vsakdanji kruh, veselje — in tudi moža ljubi, a ne človeka, in zato ni zmožna večnega hrepenenja. Kdor ima na polici sentimentalne romane in slavne pesmotvore, jih najde med njimi pač mnogo, ki pripovedujejo zgodbe zvestih ljubimk in žen, ki so umirale žalosti po svojih dragih; pa to so le izmišljotine zaljubljenih pesnikov, in kadar je človek zaljubljen, ima vselej tisto za resnico, česar na tihem želi. — Kakor pa je čez nedolgo ponehala prva Marina bolest nad ločitvijo, tako jo je navdajalo po možu tem mučnejše hrepenenje, čim bolj se je raztezala njegova odsotnost. Kajti izprva ni nihče verjel, da pride zares do vojske; splošno mnenje je govorilo, da veljajo pošiljatve čet samo za vsak slučaj, ker je tudi sosed nabiral ob meji vojaštvo. Vse pri-

prave so si ljudje razlagali bolj z resnostjo občega položaja kakor pa s kakšno posebno nevarnostjo. Vest o prekoračenju meje je porušila vse dvome in kanila prvo kapljo globokega trpljenja v Marino srce.

Jakob ji je postal nepogrešljivo bitje in kakor lastna kri in meso, s tistim trenotkom, ko se je zavedla, da ga v resnici lahko izgubi, njega, ki mu prete sovražni streli, sovražno jeklo in brezmejni napori vojnega pohoda. Misel, da se nemara več ne vrne, se je prepojila polagoma z grožnjo, namenjeno nji sami; šele zdaj je pričela spoznavati, da ji je mož opora v življenju, reditelj in branitelj mladega bitja, ki je v njenem telesu čakalo, da ga ura rojstva pokliče v beli svet. In kakor strastno je ljubila to bitje, tako goreča je naposled postala njena ljubezen do moža, tista ljubezen do moža, tista ljubezen v zakonu, ki je vsa različna od ljubezni device. Napočil je čas, ko so se ji samotne noči v novi široki postelji prvokrat zazdele strašne, prišla je prva solza, prišlo je prvo krčevito ihtenje po daljnem soprogu. In ko je dospela vest, da so se vršile bitke, je jenjala vsakatera tolažba, je izginilo vsakatero zaupanje v lastno moč; s tresočimi rokami je segala vsak dan po časopisih, ki so priobčevali imena padlih, z očmi, slepečimi se v solzah, je iskala njegovega med njimi. (Dalje.)

ki je dokazal visoko in pravo pojmovanje teh volitev.

Obisk italijanske eskadre v Črni gorji. Pri dineju, ki ga je priredil knjaz Nikita na čast italijanski eskadri, je pozdravil svoje goste tako: Ko se vrnete v Italijo, povejte tam, da čuti moje srce in srca mojih podložnikov isto, kar čutite Vi! Recite, da je iskrenost odnošajev med obema narodoma utemeljena v medsebojnih simpatijah, v krvni zvezi, ki družijo obe dinastiji; dvigam svojo čašo na razvitek, srečo in moč Italije, na čast kralja in kraljice in in vse kraljevske obitelji, na razcvit italijanske mornarice, ki se naj s svojo vedno večjo močjo približuje najzaželnejšemu cilju celokupne Italije.

Srbski prestolonaslednik Alkesander v Petrogradu. Kot poročajo vsi belgrajski listi, obišče srbski prestolonaslednik, ki se vrača sedaj iz Londona, kjer se je bil udeležil pogreba kralja Edvarda, še tekom tega poletja Rusijo. Kot poroča belgrajski „Dnevni list“, ki so njegove informacije najtočnejše in najzaneslivejše, se je govorilo o potovanju kraljeviča Aleksandra za časa bivanja srbskega kralja Petra v Petrogradu. Dozdaj sta se pogajala srbski in ruski dvor, kdaj naj se določi čas tega potovanja. In te dni „Dnevni list“ zopet poroča, da je sedaj definitivno sklenjeno, da potuje prestolonaslednik Aleksander meseca julija tega leta v Petrograd. Tam ostane kakih osem dni kot gost carja Nikolaja. — V srbskih dobro informiranih krogih se pripisuje temu obisku velika važnost.

Splošni pregled.

Državnozbornski odseki.

V največji naglici delujejo sedaj vsopredno s plenarnimi sejami odseki. V proračunskem odseku se sedaj razpravlja postavka železniškega ministrstva; poslanec Kuković se je posebno zavzemal za dalmatinske železnice in grajal državno upravo, ki Dalmacijo ravno v tem oziru tako zanemarja. Steinwender je pozival vlado, naj razjasni svoje stališče napram južni železnici. — V finančnem odseku se razpravlja o reformi davčnega sistema, v sanitetnem o zakonu glede sredstev in boja proti nalezljivim boleznim. Legitimacijski odsek je sprejel § 2. zakona o volilnem sodnem dvoru. Odsek za socialno zavarovanje je obravnaval določbe zakona o okrajnih mestih.

Italijanska pravna fakulteta.

Včeraj so se oglasili pri ministrskem predsedniku baronu Bienertu italijanski poslanci baron Malfatti, dr. Conci, Bugatto in Gentili; konferenci je prisostvoval tudi naučni minister grof Stürgh, v imenu obeh italijanskih klubov so zahtevali poslanci, da se mora vprašanje glede italijanske pravne fakultete rešiti še v poletnem zasedanju državnega zbora. Bienert je izjavil, da stoji vlada še vedno na stališču, da bo predloga v parlamentu našla mnogo ovire in kolikor toliko zaustavila redno parlamentarno delo, a obenem je tudi želja vlade, da se to vprašanje, ki že toliko časa vznemirja vso politično javnost slednjič vendarle reši.

Kretsko vprašanje.

Jeni Gazetta poroča, da se je dosegel med Anglijo, Francijo in Italijo sporazum o obliki kretske avtonomije, Rusija še ni dala končnega odgovora, a gotovo se pridruži mnenju ostalih držav, ki so se zedinile, da dobi Kreta tako avtonomijo, ki je podobna avtonomiji vshodne Rumelije; guvernerja imenuje Porta sama in sicer kakoga upravnega uradnika ene nevtralnih držav. Grški ministrski predsednik je poročil kralju Juriju, da naj se kakor mogoče hitro vrne iz Londona, ker je položaj skrajno resen; vlada skuša pomiriti grško ljudstvo s zagotovili, da je razburjenje v Turški le umetno, da ni nikake nevarnosti, a ljudje kaj malo verujejo takim besedam. — Iz Krete se poroča, da je kretska vlada sklenila oborožiti vse grško prebivalstvo; položaj na otoku je skrajno kritičen.

Dnevne vesti.

Gospod župan Ivan Hribar uraduje zopet na magistratu, ker se počuti nekoliko bolje. Vzlic vsemu prigovarjanju se ne da pregovoriti, da bi se odpočil docela ter ostal v Cerkljah tako dolgo, da bi popolnoma okrevl. V interesu občine in napredne ideje v Ljubljani želimo, da bi se zdravje g. županu kmalu povrnilo!

„Slovenski Narod“ in hotel „Union“. Čudna, nerazumljiva je izprememba v načelih „Slov. Naroda“. Včasih, ko so bile razmere v „Unionu“ v primeri z današnjimi naravnost vzorne, je iskal „Slov. Narod“ vsak dan dlake po jajcih ter je napadal „Union“ in njeno vodstvo zaradi vsake otročje malenkosti. Vse je grajal, proti vsemu hujskal ter prinašal pretirano opisane dogodke iz „Uniona“ z očitvijo sovražnosti. Odkar pa je najemnik bogataša Kobi in gostilničar kavalir Bračić, je „Slov.

Narod“ utihnil in vzlic škandalom ne najde več niti besedice graje. Jasno je, da tudi v tem slučaju „Slov. Narodu“ poprej in danes ni bilo in ni za stvar, ampak da mu je bilo in mu je le za osebe. Včasih je bil klerikalec vsakdo, kdor je prestopil prag „Uniona“, danes pa sede v „Unionu“ mirno liberalni prvaki, advokati, zdravniki, literati, politiki „naprednjaki“. Saj sta Bračić in Malovrh debela prijatelja.

Osebna varnost v „Unionu“. Od več strani nam prihajajo vprašanja, če je za goste „Uniona“ res tako slabo skrbljenje glede osebne varnosti, da ne kaže več v ta hotel zahajati. Na to moremo le odgovoriti: Mi se ne bojemo proti podjetju kot takem, podjetje stane veliko žrtev, naš namen ni, ga uničevati; naj bi bilo ostalo tako, kakor je bilo izpočetka. A vspricho razmer pa, ki jih je ustvaril šele renegat Bračić v tem hotelu, pa ne moremo nikogar zagotoviti, če ne pride z razbito glavo in morda še oropanim ven, ki je šel s celo glavo in s svojo lastnino noter. Mi ne rečemo nikomur: prijatelj, idi kamorkoli hočeš, le v „Union“ ne — ampak vspricho tolikih pretopov in škandalov, ki so se v hotelu „Unionu“ zgodili, odkar Bračić gospodari, moramo reči: Če bi mi imeli zavarovalnico na življenje, bi glede osebne in telesne varnosti nikogar ne hoteli zavarovati, kdor le prestopi hotel „Union“. Tako torej! Hodite ali ne hodite v „Union“, to je vaša stvar, dokler bo v njem Bračić prodajal svoje surovosti ni — po našem utisu namreč — noben gost bodisi Nemeč ali Slovenec, klerikalec ali liberalc varen svojega življenja.

Bračić je zaklal svojo kuharico?

Od neke strani, ki Bračića dobro pozna še iz Reke, se nam poroča, da se je v Reki govorilo, da je Bračić nekoč v izbruhih svoje silovitosti z nožem zaklal svojo kuharico. Ker nočemo nikomur, tudi Bračiću ne, namenoma delati krivice, smo se tozadevno obrnili v Reko, kjer dobimo tudi druge podatke o Bračićevem vedenju. Bračić nam bo gotovo hvaležen, če se izkaže, da ta govorica ne odgovarja resnici.

Trenz in Lavter sta nam osebno odgovorna, če ne bo Bračić s svojimi komplicami še pred glavno razpravo kar naenkrat izginil — recimo kam čez morje. Dolžnost mestne policije bi bila, da bi bila takoj djala vse, radi znanega tolovajskega napada osumljene pod ključ. Če je že mestna policija v pomanjkanju kriminalistične sposobnosti, ozir. v pomanjkanju za tako odredbo sposobnega faktorja, ker isti ne opravlja nočne službe, to dolžnost zagrešila, bi bila pa prokleta dolžnost državnega pravdnika, da bi bil to napako še tisti dan popravil. V tem slučaju je namreč popolnoma irelevantno, kaj sta zdravnik izpovedala glede poškodb. Kajti že dva dni poprej dogovorjeni napad v zvezi s silovitostjo izvršene omejitvi osebne prostosti ter v zvezi z ropanjem po žepih in spisih odgovornega urednika, je dejanje, ki vsebuje — tudi brez ozirov na posledice telesne poškodbe — že samo po sebi vse znake zločina. Če se v sličnih slučajih z navadnimi ljudmi drugače postopa, zakaj se tudi z Bračićem in njegovimi komplicami drugače postopalo? To bi mi radi zvedeli!

One trafike, katerim je ostalo 76. številke „Jutra“, se prosijo, naj preostale izvođe takoj pošljejo na upravništvo „Jutra“.

Cisto slovensko! V ostudni borbi za mizarska dela pri obrtni šoli so se pokazali Slovenci čisto v svoji pravi luči. Slovenski mizarji izjavljajo javno v „Slovcu“ da bi jim bilo ljubši, ako bi bil dobil dela Nemeč, kakor da jih je dobil slovenski konkurent. Torej ljubše nam je Nemeč, kakor rojak, ker nam je tudi tekmeč. Pa govore o slovenski zavednosti in o narodnem gospodarstvu ter o boju proti nemškemu kapitalu!

Za brate Srbe. Mestna občina ljubljanska je izplačala pomožnemu odboru 1000 K za ponesrečene Šumadince; g. primarji Demeter dr. Bleiweis vitez Trsteniški 20 kron.

Za ponesrečene Šumadince je poslal našemu upravništvu g. Št. Bergant, posestnik v Novem mestu 1 K. Neimenovana 2 K. — Poprej izkazanih 48 K, skupaj 51 kron.

Originalen naslov. Neko županstvo neke na Kranjskem — ime za danes zamolčimo — je pisalo v Ljubljano uradno pismo ter ga naslovlilo s sledečim naslovom: N. N. u Ljubljana v šodirjam za Sid Banan. So pač brihtni ti župani, ki jih postavljajo fajmoštri in kaplani na županske stolčke.

Baraka za gledališke kulise se sezida baje že v teh počitnicah v Lattermannovem dvoredu. Ta baraka gotovo ne bo olepšanje parka, zlasti še nasproti Trubarjevemu spomeniku. Ali bo tako nakaz res dovolil magistrat? Baraka bo le provizorna zgradba, ki se podere, kadar bo denarja za stalno shrambo. Deželni odbor pač nima denarja

za umetnost in je puščal desetletja, da so gnile slikane kulise po kletih in plesnih prostorih vojaškega špitala. Tako je propadlo že za več tisočakov deželnih gledaliških kulis. Tudi povsem zastareli in razpadli gledališki oder se ne prenove, dasi je že dolgo neraben. Beračija na vseh koncih.

Nemško pobalinstvo. Nad trgovino g. V. Weixla v Mariboru so ukradli neznanu pobalini napisno desko ter jo odnesli. Tako delajo Nemci, a „zavedni“ Slovenci se kaj radi izogibajo slovenskih trgovin ter obiskujejo nemške. Je pač to bolj narodno!

Iz kranjskega okraja se nam piše: Nam kmetom se obetajo zdaj zlati časi! Uporaba vodnih sil, t. j. tehnična predela so se pričela. Zdaj le ne vemo, kdo bo od vodnih sil več koristi imel, ali dežela ali država. Za nas kmete pride le vprašanje v poštev: V koliko bo narodno gospodarstvo ob bregovih Save pridobilo, ker nismo ne obrtniki niti industrijci. Pa so ljudje med nami, ki menijo, da bo uresničenju(?) raznih dr. Lampetovih in Šukljejevih načrtov vse mrgolelo dobro. Gorenjci, ne dajte se od klerikalcev preveč — mamiti. Kar zdaj tehnik delajo, so le — dela na papirju.

Črešnje. Z ozirom na razna poročila o nizkih cenah črešenj na goriškem trgu, smo naprošeni izjaviti, da so dotične vesti izmišljene. Cene črešenj na goriškem trgu so od 40 do 50 v kilogram, boljše blago pa 68 do 76 v na delbo.

Ponesrečen železničar. Ignacij Možina, kurjač južne železnice je včeraj jutraj na južnem kolodvoru padel s stroja ter si zlomil levo nogo. Pripeljali so ga z rešilnim vozom v deželno bolnico.

G. Krapeš, lastnik „Narodne kavarne“ nas je prvi obvestil, da si na željo p. n. gostov nabavi razne liste, ki jih morda sedaj pogrešajo. Na to obvestilo opozarjamo v prvi vrsti omizje slovenskih literatov in umetnikov, ki so doslej v kavarno „Union“ zahajali le radi listov in revij, ki jih drugje niso dobili. Pripravljeni smo to akcijo podpirati tudi v prid drugim slovenskim kavarnam, a ravnali se bomo: „Kdor preje pride, preje melje!“

Črnilo v prid družbe sv. Cirila in Metoda se kakor čujemo kljub svoji dobri kakovosti, jako slabo prodaja. Vzrok temu je iskati v dejstvu, da naši trgovci v strahu, da ne bi zgubili kakih nemških odjemalcev, prodajajo kako drugo črnilo nego slovensko. Slov. občinstvo opozarjamo, da naj povsod zahteva le črnilo v prid družbe. V vzgled naj bo poslovanje Südmarke, ki je uveljavila pred dobrimi tremi meseci svoje črnilo, a ima od njega že sedaj prav lepe dohodke.

Na vrtu starega vojaškega oskrbovališča so pričeli podirati del skladišča, ker se bo ondi rabil prostor kot stavbišče za novo Mayerjevo hišo. V Tomanovi ulici so ograjni zid zaradi nove ceste odstranili.

Novi del „Ceste na Rudolfovo železnico“ je dodelan in je dobil tudi že novo leseno ograjo. Cesta se že uporablja za promet.

Odtok vode v Gruberjevem kanalu je bil ob zadnji povodnji vsled delnega poglobljenja že na celi strugi znatno pospešen, ker se je narasla voda odtokla v 48 urah preje nego v prejšnji.

Nesreča. V torek zvečer je padel v Zagorju ob Savi v Kisovškem rovu rudar Krivec več metrov globoko v šaht in si zlomil pri padci križ; malo je upanja, da bi okrevl. Krivda zadene rudnik, oziroma obratnega vodjo, ki se briga tako malo za varnostne naredbe.

Nepreviden voznik. Včeraj dopoldne je v Wolfovi ulici neki mesarski vajenec z enovprežnim konjem tako neprevidno vozil, da je posestnico Marijano Bobnarjevo podrl na tla. Bobnarjeva se je pri padcu znatno poškodovala na roki.

Zlat prstan vreden 300 kron je izgubila neka gospodična včeraj dopoldne.

Opozarjamo na današnji oglas kavarne Prešeren.

Otvoritev vrta. Danes zvečer se vrši ob priliki otvoritve vrta v južno kolodvorski restavraciji koncert popolne „Slovenske Filharmonije“. Vstopnina 50 v, začetek ob 8. uri, v slučaju slabega vremena se vrši koncert v salonu.

Loterijske številke: Praga 25. maja: 25, 85, 6, 51, 87.

Društvene vesti.

„Slov. plan. društvo“ je otvorilo Kadičnikovo kočjo na Golici dne 22. maja 1910. Pri tej priliki se je zbralo v kočji znatno število planincev. Koča je dobro prezimila in le želeži je, da bi imela vedno mnogo obiskovalcev. Golica je na južni strani že popolnoma brez snega in flora se tudi že krasno razvija.

Družinski večer priredi N. D. O. v nedeljo dne 29. t. m. v areni „Narodnega doma“. Uprizore se Aleševčevi burki: Dr. Vseznal in njegov sluga Štipko Tiček, ter „Nemški neznanj“. Opozarjamo ljubljansko občinstvo na to priridev.

Seja obrtne in trgovske zbornice.

(Konec.)

Že tako se je zvišala redna zbornična podpora letos od 1200 K na 1800 K, z izredno podporo 500 K bo torej letošnja zbornična podpora skoro še enkrat toliko kakor lani.

Združeni odseki torej predlagajo: častita zbornica blagovoli poleg zvišane redne podpore dovoliti za obrtne nadaljevalne šole v Ljubljani še izredno enkratno podporo v znesku 500 K ter se za znesek, za kateri se zviša letošnja podpora obrniti do c. kr. trgovskega ministrstva za odobritev. Sprejeto.

Tudi od obrtnih nadaljevalnih šol na deželi prihajajo zbornici prošnje za zvišanje podpore. Gmotno stanje teh šol je v resnici neugodno. Ali odseki so mnenja, da je vzdrževanje tudi trgovskih in obrtnih šol predvsem stvar države, ter da ni izdatnejših prispevkov zahtevati od trgovske in obrtniške zbornice, torej posredno od trgovcev in obrtnikov samih, ki že tako plačujejo ogromne davke državi, in nakladati po njih vzdrževanim organizacijam bremena, ki bi jih po svoji naravi morala nositi država. Glede na to, in vzpricho neugodnega gmotnega stanja zborničnega ne morejo združeni odseki predlagati kakšno zvišanje podpor tudi še drugim obrtnim nadaljevalnim šolam. Odseki torej stavijo predlog: Zbornica skleni, da je vse ostale prošnje za zvišanje podpore obrtnim nadaljevalnim šolam, ki so zbornici došle, in istotako vse, ki bi letos še došle, odkloniti. Sprejeto.

c) Vodstvo obrtne nadaljevalne šole v Cerknici prosi zbornico, da bi z ozirom na to, da ni bila leta 1909 dvignjena zbornična podpora za to šolo, letos naklonila čim večjo denarno podporo. Združeni odseki predlagajo, da bi se tej šoli poleg letošnje subvencije izplačala letos dvojna podpora. S tem se podpora ne zviša, ampak faktično le izplača tudi lanska nedvignjena podpora. Predlog odsekov se sprejme. Morda bi utegnil kdo kazati na to, da so te šole v prid zlasti srednje- in maloobrtinim krogom. Da zbornica vrši več nego svojo dolžnost do teh krogov glede na gmotno podpiranje naprav, ki so njim v korist, kaže dejstvo, da ravno za šolstvo in druge namene v pospeševanje malega in srednjega obrta zbornica že sedaj na leto žrtvuje celo več, nego znaša vsa zbornična doklada, ki jo prejema na leto iz kategorije srednje in iz kategorije male obrti.

V kuratorij za pospeševanje domače obrti na Kranjskem se izvolila kot člana svetnik Kregar in dr. Murnik, kot namestnika pa svetnika Rohrmann in Ložar. V carinski svet se odpošlje kot član svetnik Pammer, kot namestnik svetnik Polak. Svetnik Kregar stavi predlog, da naj predsedstvo uložiti na poštno ravnateljstvo ulogo, naj bi se 1) ljubljanska poštna filijala na kolodvoru poleti odpirala že ob 6. uri radi točnega in pravočasnega razpošiljanja jestvin; 2) pošti, ki se ustanovi na Ježici, naj se priklopijo bližnje vasi Sp., Sr. in Gor. Gamelje, Tomačevo, Soteska, Počnik. Predlog se sprejme. Nato predsednik zaključil javno sejo.

Zagoneten slučaj zastrupljenja.

(Dalje.)

Pogajanja.

Tega spričevala jaz nisem čitala. Shranil ga je dr. Novak, ki pa mi tudi vsebine ni tako doslovno prebral, kakor je bilo pisano. Glede zadeve same pa je rekel, da bo pisal mojemu nasprotniku I. P. oziroma njegovemu zastopniku.

„Če ne bomo imeli uspeha“ je dejal, bom vložil tožbo za najmanj pet tisoč. Ta odločen nastop njegov me je popolnoma vtrdil v zaupanje do njega kot branitelja mojih pravic. Dobila sem opetovano vabilo v njegovo pisarno. Kot važnejše omenjam obvestilo, da je dal zadnje omenjeno zdravniško spričevalo nasprotnemu zastopniku dr. Valenčaku prečitati in da se je isti izjavil: „mu bom pa jaz rekel, naj ji raje kaj da“. (Tu je imel v mislih Jos. P.) Vršila so se posvetovanja in dobila sem zopet obvestilo, da je dr. Valenčak izjavil: „do 1000 kron sem prišel, več pa ne da...“ Temu sem jaz odločno ugovarjala, češ, da se s 1000 K odškodnino ne morem preživeti, najmanj pa z ozirom na moje bolno stanje provzročeno po Jos. P. . . Dr. Novak je nato rekel: „No, pa se za tožbo odločimo“.

Jaz sem mu odgovorila, da to rešitev prepuščam pač njemu kot mojemu zastopniku.

Kar naenkrat pa začne dr. Novak nekako reterirati in me strašiti, češ s tožbo ne bo nič! Jaz sem zahtevala povrnitev svojega zdravja oziroma primerno odškodnino; nakar je dr. Novak rekel: „Zdravja vam ne more dati, ampak denar pa lahko“.

Vsiljena izjava.

Nekoč kom pridem zopet v pisarno k dr. Novaku, je bila že pripravljena od dr. Valenčaka sestavljena izjava glede odškodnine Dr. Novak mi je prebral vsebino, a ko sem doznala, kaj dr. Valenčak od mene zahteva, sem se odločno izrekla, da take izjave ne podpisem. Kolikor se spominjam, je dr. Valenčak od mene zahteval, da se mi odškodnina le pogojno izroči, če se ob enem s potrdilom denarja kot odškodnino tudi s podpisom zavežem, da ne bom v tej zadevi proti I. P. ničesar več govorila. Glede postopanja dr. Novaka pa se tudi to-le spominjam: Dejal je, da tudi on tega pridržka ne pusti podpisati, ker te pravice (da bi o stvari ne smela govoriti) mi ne more nihče vzeti. Pripomnil je nadalje, da je tudi on proti dr. Valenčaku se izrazil, da jaz njegove (dr. Valenčakove) zahteve glede pridržka molčanja ne morem sprejeti.

Vloga na c. kr. državno pravdnitvo.

Meni se je šlo v prvi vrsti tudi za to, da izvem, zakaj je bila preiskava proti I. P. ustavljena. Sodišče me o tem ni prav nič obvestilo, pa tudi moj zastopnik dr. Novak mi razlogov ni povedal. Zato sem se 5. junija sama pismeno obrnila na c. kr. državno pravdnitvo z vprašanjem po razlogih vstavljenja ter z zahtevo vročitve dotičnega sklepa. Dobila sem še tistega dne datirano rešitev glasečo se:

Von der Rücklegung der Anzeige gegen Jos. P. wegen Verbrechens nach § 128 St. G. sind Sie zu Händen Ihres ausgewiesenen Vertreters Dr. Novak gemäß § 48 Bl. 1 St. P. O. bereits verständigt worden; die Rücklegungserwägungen (Gründe der Rücklegung) können Ihnen nicht bekannt gegeben werden. — K. k. Staatsanwaltschaft. Laibach, am 5. Juni 1909. — K. k. Staatsanwalt: (Nechitljivo najbrže): Trenz.

Kratko slovensko povedano, da se je preganjanje ustavilo, o tem ste bili obveščeni po svojem zastopniku dr. Novaku, vzroki pa se vam ne morejo povedati. Nato sem se v celi zadevi obrnila:

Na c. kr. višje državno pravdnitvo v Gradcu

ter zahtevala, da se odredi nadaljevanje započete preiskave. Ta vloga pa je ostala brez odgovora. (Dalje.)

K desetletnici „Ženskega telovadnega društva“ v Ljubljani.

(Konec.)

Pester in slikovit je zaključek prireditve. V ozadju gustijozno oblečene in s cvetjem okrašene pesalke. Raznobarvena, spreminjajoča se luč reflektorjev učinek še povečuje. Ob straneh telovadnice so razpostavljene vrste telovadk v okusni telovadski obleki, nasproti četa krepkih Sokolov pod častljivo zastavo ljubljanskega „Sokola“. Kontrast postav in obleke naravnost navdušuje. Kroginkrog in po galerijah številno narodno občinstvo. K slavlju namreč ni prihitelo samo ljubljansko občinstvo, posejila so prireditve tudi zastopništva izvenljubljskih sokolskih društev in žup. Omenjam naj samo starosto „Slovenske Sokolske Zveze“ gosp. dr. Oražna in načelnika idrijskega in kranskega „Sokola“ s svojimi odposlanstvi.

In takrat stopi v sredo zbranih telovadskih vrst načelnica „Ženskega telovadnega društva“ gospa Franja dr. Tavčarjeva, da v kratkih besedah začrta namen današnje prireditve, dosedanje delovanje društva in izreče zahvalo slovenskemu Sokolstvu za vedno, uspešno in požrtvovalno pomoč. Odgovarjata jej starosta „Slovenske Sokolske Zveze“ gosp. dr. Oražen in načelnik gosp. dr. Murnik.

Ali naj morda navajam njih govore? Ne! Bili so slavlju primerni, kakor je bilo tudi umestno, da se je gospodičnam načelnici „Ženskega telovadnega društva“ in predtelovadkinjam izročilo ob skepu krasne in velike šopke v priznanje njih dosedanjega požrtvovalnega in v vzpodbujajočega plodonosnega dela.

Ob zvokih koračnice in s cvetjem ovenčane so stopale telovadke iz pozorišča; občinstvo jih je obsipalo s cvetjem. Toda pot do današnjega uspeha je vodila skozi trnje, težavna je bila in trudapolna. Gotovo bo to priznanje občinstva ljubkim telovadkam v vzpodbujajočemu smoternemu delu na tem polju.

Povdarjal sem že, da ni moj namen, podrobno opisovati prireditve kot tako, nočem pa se tudi spuščati v daljša razmotrivanja, kak utis je napravil name ta nastop, h koncu se hočem omejiti prav na kratko.

Iz vsakega rajalnega nastopa, da, rekel bi iz vsakega koraka in iz vsake kretnje in giba telesa si lahko posnel, da za tem nastopom tiči več kakor zadnje skrbno pripravljeno za nastop, da je ta nastop krona večletnega trudapolnega delovanja. Iz vaj samih in njih razporeditve

pa si posnel, da so se pojmi glede obsega in načina naše ženske telovadbe do danes že močno zbitrili in da potrebujejo sedaj edino še temeljite revizije na podlagi dosedanjih izkušenj.

Naloga naših strokovnih telovadskih listov je sedaj, da na podlagi učinka nedeljskega nastopa „Ženskega telovadnega društva“ kritično premotrijo in določijo smer naše nadaljne ženske telovadbe. Nadejam se, da v splošnem morajo pritrditi mojim nazorom.

Naloga našega narodnega časopisa pa je, po uspehih, ki jih je doseglo „Žensko telovadno društvo“ s svojim nedeljskim nastopom, zanimati najširše sloje za žensko telovadbo, ker je tudi ta integrirajoči del našega obrambnega dela, ki postaja od dne do dne važnejši. Čim prej in v čim večjem številu namreč goji naše ženstvo njemu primerno telovadbo, tem gotovejši in krepkejši je tudi obstoj našega naroda. —n—

Najnovjša telefonska in brzojavna poročila.

Hofrichter pred vojnim sodiščem.

Dunaj, 25. maja. Obravnava proti nadporočniku Hofrichterju se danes cel dan nadaljuje. Pričela se je zjutraj ob 8. uri in trpela do poldne ter se nadaljevala popoldne od 3. ure do poznega večera. Razprava pa kaj slabo napreduje in je obdelanega komaj polovico materiala, tako da se pred soboto ne more pričakovati zaključitve. Člani sodišča slede pozorno navedbam in izvajanjem avditorja Kunca. Glede vprašanja, kako kazni prisodijo Hofrichterju, vlada na Dunaju največje zanimanje in je to vprašanje povzročilo že marsikatero visoko stavo.

Podonavska železnica.

Belgrad, 25. maja. Srbska in turška vlada sta izmenjali nekaj not glede zgradbe podonavske železnice. Obe vladi se strinjate s predloženimi načrti glede zgradbe in ste že tudi izdali tozadevne koncesije. Pri Grahovem ob Donavi naj bi bila naj-severnejša točka projektirane železnice. V Grahovem samem pa se zgradi moderno pristanišče s skladišči.

Izdani načrti ruskih vojnih ladij.

Petrograd, 25. maja. V angleškem listu „Engelnering Review“ so obelodanjeni najtanjši načrti in risbe novih ruskih vojnih ladij. V vojaških krogih vzbuja to največje začudenje. Za te načrte ni vedela niti domobranska komisija. Mornarska oblast ni v stanju pojasniti, kdo bi mogel te načrte izdati.

Srd proti tujcem na Kitajskem.

Sankaj, 25. maja. V Čuankijski so bili v soboto veliki nemiri. Luteranska kapela in velik del mesta je vpepeljen. Nemiri so skrajno resnega značaja. Čete so prečesto nezanesljive. Protitujsko gibanje se vedno bolj razširja. Uradništvo ne nastopa proti kalilcem miru. Zatrjuje se, da so misijonarji takoj, ko so izbruhnili nemiri, zapustili Čuankijsko in da so že v Hankavu na varnem.

Posojilo mesta Belgrada.

Belgrad, 25. maja. Najetje posojila mesta Belgrada v znesku 40 milijonov dinarjev je državno odobreno. Ta vsota se porabi za zgradbo novega, modernega pristanišča, za zgradbo vojašnic in vojaških skladišč ter nekaterih drugih javnih zgradb.

Srbski in turški prestolonaslednik v Parizu.

Belgrad, 25. maja. Srbski prestolonaslednik Aleksander in turški prestolonaslednik Jusuf Izedin ostaneta pri povratku v domovino in dan v Parizu. Tam obiščeta predsednika republike.

Turški prestolonaslednik gost srbskega dvora.

Belgrad, 25. maja. Srbski prestolonaslednik Aleksander in turški prestolonaslednik Jusuf Izedin sta že zapustila Pariz in sta na potu proti Belgradu. Pričakuje se jih že to soboto. Turški prestolonaslednik ostane v Belgradu tri dni in bo gost kralja Petra. V tukajšnjih političnih krogih pripisujejo temu obisku izredno veliko važnost, zlasti glede morebiti potrebnega skupnega nastopa Srbije in Turčije, ako bi poskusila Avstrija okupirati še Sandžak-Novi bazar.

Utesnitve ruskih vseučilišč.

Petrograd, 25. maja. Dumi so se predložili novi vseučilišni statuti, po katerih je delovanje vseučilišč glede vseh p. n. g. podrejeno nadzorstvu kuratorja učnega okraja. Vseučilišnega rektorja, katerega voli profesorski svet, mora ministrstvo potrditi. Ako kandidata ministrstvo ne potrdi, se ne sme nanovo voliti. Ako se volitev rektorja dvakrat ne potrdi, ga imenuje ministrstvo. Dijaki in profesorji smejo gojiti med seboj samo znanstvene stike. — Dijaška zborovanja se smejo vršiti samo izven vseučilišč. Učni jezik je povsod ruski, samo

na univerzi Dorpat je bogoslovna fakulteta nemška. Na varšavskem vseučilišču se sme predavati o poljskem jeziku in o poljski literaturi v poljskem jeziku. Določbe glede vsprejema Židov ostanejo nedotaknjene.

Lavine v Švici.

Curih, 25. maja. Mogočna lavina je zasula kraj Pizzefenato in odnesla s seboj nekaj koč. Lavina se še vedno pomika proti dolini. Prebivalci so skrajno prestrašeni. Dosedaj še ni oficijelno znano, ali je katastrofa zahtevala kaj človeških žrtve.

Znaki elementarnih izgedov so se še včeraj ponovili. Večji del prognoz zadnjih dni se je uresničil potom večjih viharjev, zlasti večjih potresov dozdevno v Južni Ameriki in drugod. Nedostaja le še potrdila o ognjeniških izbruhih. Najkasneje do konca t. m. se bo z 90% verjetnostjo tudi ta del prognoze uresničil, skoraj gotovo pa se je že. Včerajšnji znaki kažejo osobito na večje viharje, najbrže kje v daljnih jugozapadnih krajih. Glede vremena danes glej včerajšnjo prognozo. Jutri lepo le, če se danes do večera izlije.

Poslano*)

Podpisana „Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev“ vpisana zadruga z omejeno zavezo, usoja si z ozirom na razno pisanje in razne govornice glede oddaje, oziroma sprejema mizarskih del pri obrtni šoli, izjaviti sledeče:

„Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev“ ima glasom pravil svoj sedež v Ljubljani in odračunava obrtne davke c. kr. davkarji za mesto Ljubljana. V Ljubljani ima zadruga v Kolizeju na Marije Terezije cesti št. 11 (tam, kjer je bila poprej tvrka Puc & Komp.) tudi svojo zalogo in prodajalno pohošiva ter svojo osrednjo pisarno. Na Glincah pa ima na svojem posestvu mizarsko delavnico, ki je urejena v najmodernejšem smislu in odgovarja tudi vsem socialno-higijenskim zahtevam. Člani zadruga morejo biti po § 46. zadr. pravil le mizarji, oziroma lesni delavci; izjemoma se sme sprejeti za člana tudi koga drugega, ki ni mizar ali takih ne sme biti nikdar več nego petnajst.

Namen zadruga je pa: povzdiga gospodarskega stanja članov mizarjev, kot taka je torej čisto gospodarsko podjetje, ki naj svojim članom pomaga do primerne eksistence. V svrhu revizije in denarnega prometa pa je včlanjena pri „Zvezi slovenskih zadrug v Ljubljani“, kateri moramo priznati, da vsestransko in uspešno zastopa naše interese.

Vsak dosedanji njen član ima vse sposobnosti, ki jih zakon zahteva za mizarskega mojstra — in če bi bilo praktično in imelo kak smisel, vzemo lahko vsi dosedanji njeni člani obrtno dovoljenje za mizarski obrt, pa bo zadruga lahko v 24 urah „Zadruga mizarskih mojstrov“. Ker pa živimo v dobi, ko železni zakoni gospodarskega razvoja kažejo združenje gospodarsko šibkih in svrhu uspešnega boja za obstoj kot nekaj brezpogojno potrebnega, tedaj je umevno, da je „Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev“ taka kot je.

S to izjavo, ki naj stvarno pojasni dejanski položaj glede Produktivne zadruga ljubljanskih mizarjev — bodi združena še naša topla zahvala g. županu Ivanu Hribarju in ljubljanskemu občinskemu svetu. Županu Ivanu Hribarju za to, ker je v svojem „Poslanem“ na člane stavbnega odseka in na občinske svetnike sploh strogo stvarno vzel v pretres našo ponudbo za mizarska dela, ter nam s tem odprl doslej zaprto pot — občinskim svetnikom pa za to, ker so s svojim glasovanjem omogočili nam, da moremo pokazati svoje sposobnosti pri tako znameniti stavbi.

Prepričani pa naj bodo tako gospod župan kot občinski svet ljubljanski in pa tudi vsa druga javnost, ki se za to zanima, da bodo izdelki iz „Produktivne zadruga ljubljanskih mizarjev“ v vsakem oziru solidni in da bodo obstali pred najstrožjo stvarno kritiko. Če so člani „Produktivne zadruga ljubljanskih mizarjev“ znali poprej kot mizarji velikih ljubljanskih in tujih tvrdk izdelovati v renomé in slavo svojih gospodarjev, bodo to v lastnem interesu znali še bolje.

„Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev“ prosi le, da se jo kot solidno domačo tvrdo vzame pri vsaki priložnosti kot enako v poštev.

Ljubljana, dne 23. maja 1910.

„Produktivna zadruga ljubljanskih mizarjev“, vpisana zadruga z omejeno zavezo.

Miha Levec, s. r.

Janko Pogačnik, s. r.

*) Za vsebino tega spisa je uredništvo odgovorno le toliko, v kolikor določa zakon.

Kavarna „Prešeren“

ima vsak dan svež

sladoled

vseh vrst in

ledeno kavo.

Zenitna ponudba.

V Ljubljani stalno nameščen uradnik samec, prijetne zunanosti z pokojnino in nekaj imetjem želi se v svrhu ženitve seznaniti z 22 do 26 let staro solidno gospodično.

Imetje ni pogoj, želi pa se nekoliko izobrazbe. Cenjene ponudbe, ako mogoče z sliko, katera se vrne, pod naslovom Nada 22 do 26 do konca maja na uredništvo „Jutra“. Za tajnost se jamči.

Dr. E. Gallatia

odpotoval 25. maja,

ordinira zopet

2. junija.

Vsak dan svež

sladoled

v kavarni, slaščičarni in pekarni

J. Zalaznik

Stari trg šte. 21. 40-2

Danes

se vrše

v hotelu Tivoli

3 koncerti

„Slov. filharmonije“

dopoldne od pol 10.—12. ure,

popoldne od 3.—pol 7. ure in

zvečer od pol 8.—11. ure.

Vstop prost.

Otvoritev vrta

in

velik koncert

„Slov. filharmonije“

se vrši

danes v četrtek 26. t. m.

v „Kolodvorski restavraciji“

(Jos. Schrey).

V slučaju neugodnega vremena se vrši koncert v notranjih prostorih.

Začetek ob 8. zvečer. Vstopnina 50 v.

Za mnogobrojen obisk se priporoča

JOS. SCHREY.

Gostilničarska koncesija

za mesto Ljubljana

se pod jako ugodnimi pogoji odda takoj v najem. Kje, pove inseratni biro „Jutra“.

Godbo

obstoječo iz samih rutiniranih godcev od 6 dalje, za v mesto in na deželo, preskrbi Andrej Smolnik, koncesionar v Ljubljani, Razpotna ulica št. 6.

Združeni čevljarji v Ljubljani

Wolfova ulica 14

priporočajo za pomladansko in poletno sezono svojo

bogato zalogo obuval

vseh vrst moških, ženskih in otročjih, domačega in tujega izdelka. — Gumi za pete, vrvice, zaponke, čistila itd. vedno v največji izbi.

Specijalisti za nepremočljive lovske in turisticke čevlje.

Izdeluje se tudi po meri v lastni delavnici, ter se sprejemajo tudi popravila.

Postrežba točna, cene solidne.

Zunanja naročila proti povzetju. — Zahtevajte cenovnike.

Velikansko izber pomladnih in letnih oblačil

priporočila tvrdka

A. KUNC, Ljubljana

Dvorni trg št. 3.

Najnižje stalne cene.

Cene brez konkurence!

Slovenci, pozor!
pri nakupovanju vencev!

FR. IGLIČ

Ljubljana, Mestni trg 11
priporočila največjo zalogo krasnih

nagrobnih vencev in
trakov z napisi.

Zunanja naročila se izvršujejo hitro in točno.

Telefon šte. 121.

Velik senčnat vrt za 10.000 ljudi,

popolnoma prirejen za koncerte, ljudske veselice itd. Edini te vrste v Ljubljani in okolici, Slovincem na razpolago. Samo par minut oddaljeno od mesta-

Gostilna je pod novim, spretnim in izkušenim vodstvom.

Priporočila se slavnemu občinstvu in slavnim društvom za prirejanje veselic in družinskih zabav.

Točim bela in rudeča dolenska, bela štajerska in črna istrska vina; dalje točim mengeško dvojno marčno pivo, radi velikega prometa vedno najsvežeje.

Okusna jedila vseh vrst vedno po želji na izbiro.

Cena abonma na hrano: kosilo in večerja v popolno zadovoljnost à 40 vinarjev.

Najtopleje se priporočata

F. M. BALIJA

Glince št. 3

ex gostilna pri Travnu.

Gugalnica za deco. Električni gramofon.

Staja za konje.

Igra na kroglice.

Zaradi minule sezije

se prodaja

v „Angleškem skladišču oblek“

izgotovljene obleke za gospode in dečke
ter konfekcijo za dame in deklice
še ceneje kakor doslej.

O. Bernatović

v Ljubljani, na Mestnem trgu št. 5

F. P. Vidic & Komp., Ljubljana

tovarna zarezanih strešniöv

ponudi vsako poljubno množino

52-9

patentirani dvojno zarezani

strešnik-zakrivač

s poševno obrezo in priveznim nastavkom, „zistem Marzola“.

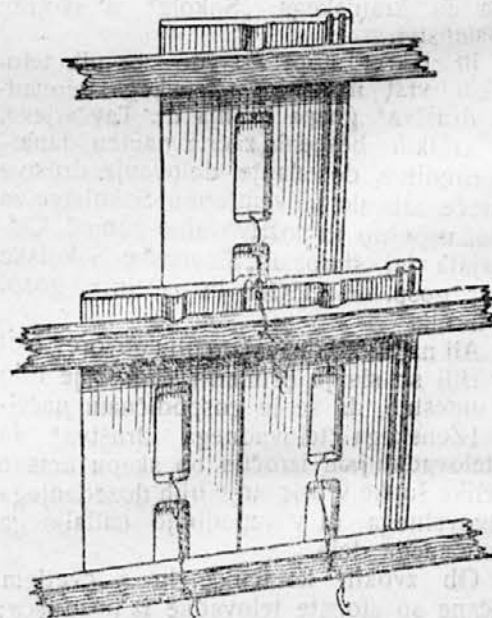
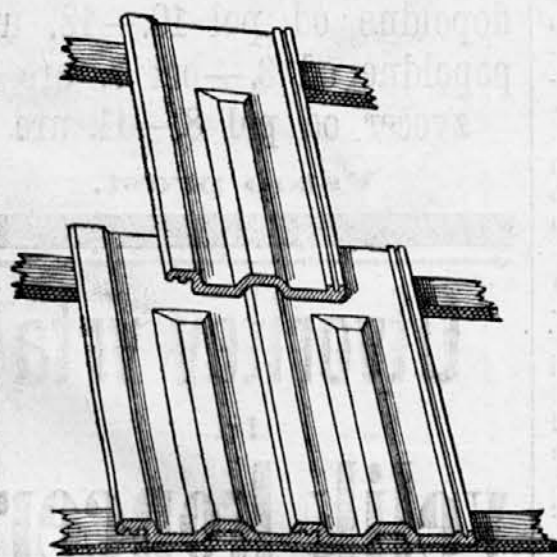
Brez odprtih navzgor!

Streha popolnoma varna pred nevihtami!

Najpriprostejše, najcenejše in najtrpežnejše kritje streh sedanjosti!

Na željo pošljemo takoj vzorce in popis.

Spretni zastopniki se iščejo.

Delniška glavica:
K 3.000.000.

Ljubljanska kreditna banka v Ljubljani.

Rezervni fond:
K 400.000.

Stritarjeva ulica šte. 2.

Podružnice v Spljetu, Celovcu, Trstu in Sarajevu.

Sprejema vloge na knjizice in na tekoči račun ter jih obrestuje od dne vloge po čistih 4½%.

Sprejema prijave za subskripcijo delnic „Ljubljanske kreditne banke“ IV. izdaje: za delničarje à K 420.—, za nedelničarje à K 445.— do dne 31. maja 1910.